

Nõmme kultuurikeskus avab tasapisi uksi

► Nõmme kultuurikeskus avab pärast eriolukorda tasapisi oma uksi. Mai alguses kolisid huviringid veebist õue, nüüd saavad soovi korral tuua oma tegevuse tuppa. Majas saab toimeta kuni kümne osalejaga ning 2+2 reeglil järjades. Esimesena alustasid ruumides tantsutrapp Alhambra, tantsuklubi Ritmo ning Nõmme Pillikoor. Suuremalt jaolt jäävad kultuurikeskuse ukseid siiski sügishooajani suletuks. Kevadel toimuma pidanud kontserdid toimuvad sügisel. Oktoobris tähistab Nõmme kultuurikeskus ka 75. sünnipäeva, sel puhul oodatakse inimestelt keskusega seotud mälestusi, info www.nommekultuur.ee.

Raamatukogu kutsub suve raamatuga veetma

► Keskraamatukogu kutsub lapsi osalema 1. juunist 29. augustini kestvas lugemisprogrammis «Suvi raamatuga». Esimest korda saavad lapsed kirjandust valida ka näiteks koduselt raamaturiulilt. Raamatute ja teemade nimekirja ning kõik osalemistingimused leiab <https://keskraamatukogu.ee/lasteleht/> Iga loetud raamatu kohta tuleb joonistada pilt või kirjutada tagasiside, sobib ka foto kohast, kus loeti. Lapsed, kes loevad läbi vähemalt kümme raamatut, saavad auhinna. Parimatest joonistustest ja fotodest sünnib näitus. Info tel 683 0913.

Linna majandus seis oli aasta lõpus väga hea

► Rahvusvaheline reitinguagentuur Fitch Ratings tõstis 2019. a linna krediitireitingu kõrgeimaile, AA tasemele. Linnapea Mihhail Kõlvarti sõnul on Tallinna viimaste aastate finantsseis väga hea, mida kinnitab ka audiitori aruanne. «Kuid juba praegu tuleb meil kriisi tõttu valmis olla ka negatiivseteks stsenaariumideks,» lausus linnapea. Linna müllused tulud olid 762 miljonit eurot, millest 67,2% moodustasid maksud, 20,3% toetused ning 12,5% tulu kaupade ja teenuste müügist jt tulud.

HOOLETA LAPSED: Tülits vanemad võivad viia enese

• Laps peab tundma, et temast hoolitakse ja tal on vanem, kellele saab muret kurta. Täiskasvanule võivad tunduda

► «Meil on lapsi, kes ei talu puudutusi, sest neid on löödud,» räägib lastekaitsepäeva puhul kurbadest lugudest Tallinna laste turvakodu juht Tiina Simson, kelle sõnul on tänapäeva probleem ka see, et lapsed peavad kandma täiskasvanu koormat. «Ei ole lapse ülesanne otsida isale tööd, emale meest ega muretseda arвете pärast,» lausub ta.

Õnne Puhk
onne.puhk@gmail.com

Simson rõhutas, et peresise vägivald võib olla nii füüsilise kui ka emotsionaalne. «Füüsilise vägivalla puhul on muutunud löömisvahendid: ei ole enam mitte ainult vits, rihtm, vaid ka lokitangid, arvuti juhtmed. Füüsiline vägivald näitab tavaliselt vanemate jõuetust või oskamatus lahendada olukordi rahulikult. Meil on olnud ka lapsi, kes ei talu puudutusi, sest tavaliselt on neid löödud.»

Üks muresid on Simsoni sõnul ka kärgpered ehk «minu, sinu ja meie laps». «Kärgperes võib juhtuda, et lastel tehakse vahet. Lapsed tajuvad seda väga hästi, neil tekitavad käitumisprobleemid ja järgmine etapp võib olla turvakodu,» ütles ta ja lisas, et raske on vestelda vanematega, kes ei väärtusta oma lapsi ja näevad neid vaid probleemide tekitajatena.

Samas võivad lapsed olla oma vanemate pärast mures, lastel lasub liiga suure koorem. «Turvakodudes lapsed tihti muretsuvad oma vanemate pärast, kas nad ikka tulevad toime,» rääkis Simson. «Sageli on lapsed need, kes muretsuvad oma vanemate pärast rohkem kui peaks, ja lapsele on pandud täiskasvanu ülesanded. Ei ole lapse ülesanne otsida kuulutus te seast oma vanemale tööd või tuletada vanemale meelde, millal ta peab arveid maksma või arstile minema. Üks laps otsis isegi emale meest, et emal lihtsam oleks.»

Liiga kiiresti suureks

Tallinna perekeskuse sotsiaaltöötaja-koordinaator Tuuli Möistlik ütles samuti, et praegusel ajal kiirustatakse lapsi liialt täiskasvanute maailmaga tagant. «Lapse küpsemine võtab aega ja selle aja jooksul peaks ta saama palju turvalisi kogemusi, millest õppida,» selgitas ta. «Laps vajab tänapäeval kaitset ja pelgupaika kiirustamise, pea-

liskaudsuse, reklaami- ja meelelahutusmaailma pealesuruvat ahvatluste, mitte-ekohaste kiusatuste ja lihtsalt rumaluse eest. Laps vajab tuge ning jätkusuutlikku väärtussüsteemi, et ta saaks rahulikult kasvada, kuni suudab ise otsustada hea ja halva, õige ja vale üle.»

Simson ütles, et lapse roll on olla laps ja vanema ülesanne on pakkuda talle turvalist ja arendavat keskkonda. «Lapse maailm on täis igapäevaseid muutusi, ja et nendega toime tulla, on vaja vanemat, kes selgitab, julgustab ja on lapse jaoks olemas, et KOOS ületada raskusi,» rõhutas turvakodu juht. «Laps peab tundma, et temast hoolitakse ja et tal on vanem, kellele saab oma muret kurta. Täiskasvanule võivad tunduda lapse mured tühihised, kuid lapsele on need suured ja neisse tuleb suhtuda tõsiselt. Ja kes siis veel kaitseb oma last kui mitte oma vanem!»

«Lüüakse juhtmete ja lokitangidega.»

Näiteks pidi keskus tegelema lapsega, kes jäigi kahe pere vahel pendeldades üksi. «Teismeline tüdruk sattus turvakodusse enesetapumõtete,» kirjeldas Simson. «Tema ema isa olid lahuses elanud juba kümme aastat, mõlemal uus pere ja uued lapsed. Tüdruk elas kohutuotsuse põhjal kaks nädalat ema juures ja kaks nädalat isa juures. Isa juures oli natuke rahulikum ja läbisaamine kasuema algul hea. Ema juures oli ka hea, kuid ema uus mees oli väga impulsiivne, iial ei teadnud, missugune tuju tal on ja kas on mõistlikum istuda enda toas. Kui sellel mehel oli tuju hea, siis külastati kaubanduskeskusi, osteti väga kalleid asju, sõideti ringi. Kui aga tuju oli halb, siis toimus ema süüdistamine, lõhuti asju ja mees isegi löi ema.»

KAITSEB LAPSI: Perekeskuse sotsiaaltöötaja Tuuli Möistlik kaitseb lapsi liialt täiskasvanute maailmaga tagant pealiskaudsuse, reklaami- ja meelelahutusmaailma ahvatluste ja lihtsalt rumaluse

Kust saab hädas olev laps abi?

- Tallinna perekeskus aadressil Asula 11 aitab vanemaid nende elus tekkinud probleemide puhul, et nad ise suudaksid lapsele turvalist ja kaitstvat elu pakkuda.
- Keskus pakub psühholoogilist nõustamist nii lastele kui ka peredele, koolitusi vanematele, tugiisikuid lastele ja puudega lastele, võimalust veeta aega päevakeskuses ja lepitust laiku läinud vanematele. Telefon 655 6970.
- Lastekaitse liidu lasteabi telefon 116 111 on avatud ööpäev läbi. Sinna võib helistada nt laste ja noorte omavaheliste tülide ja probleemide pärast kodus või koolis, kiusamise, väärkohtlemise, koduvägivalla ja hooletusse jätmise pärast. Helistada võivad nii lapsed ise kui ka täiskasvanud – lapsevanemad, sugulased, spetsialistid, naabrid, sõbrad, tuttavad. Aga ka kõik teised, kellel on vaja laste teemadel nõuandnet. Info <http://www.lasteabi.ee/>

Lapse pärisisa õpetas tüdruku, et ohu korral tuleb helistada politseisse ja lapse telefonis oli 112 esimesel kohal. «Teismeeas tekkisid tüdrukul probleemid, ema saatis tütre siis päriselt isa juurde,» lausub Simson. «Esialgu oli seal enam-vähem, kuid mingil ajal tekkisid probleemid kodukorrast kinni pidamisega ning siis saatis isa lapse ema juurde tagasi. Vanemad süüdistasid teineteist ja lõpuks sattus laps turvakodusse. Mitte kumbki pere ei olnud

nõus teda enda juurde võtma, kuigi mõlemad pered tulid majanduslikult hästi toime.»

Eelmisel õppeaastal pääses neiu õpilaskoduga kooli Tallinnast eemal ning iga veerandiga muutus tema õppimine paremaks. «Keskkond oli stabiilne, mis andis kindlustunde, ja koolivaheaegadel on laps ema juures,» mainis Simson.

Möistlik sõnas, et kahjuks on nii füüsiliselt kui ka vaimuselt üksi jäänud laps erinevate ning sageli mitte heatahtlike

huvidega täiskasvanute levallas. «Kommionu on ja selgelt taunitud teemad me saame aru, et see on halb, kuid palju on ka vaalatust ja kurjust – arvutugumailmas, ostukeskkondades, Youtube'is,» sõnas Möistlik. «Täiskasvanu mastav ema võib olla lastele samas toas, kui samal ajal gelikult last interneti võrgusel kõige jõhkramalt taktakse.»

See on tervet ühiskonda kutvav küsimus: mida teha, kasvatada uutest põlvkondadest iseseisva mõtlemise, võimeid ja otsustusvõimeid, et nad ei jääks üksi, kes viivad edasi väärtusteid, mis on inimeste elu loomumomente ja helgemaks. Inimeste kes ei vaja põgenemiseks kootikume ega alkoholi, vaid turvalist ja armastust detud lapsepõlve.»

Simson ütles, et Eesti sotsiaalsüsteemid on päris hea, kuid väga tähtis on varajane eneseteadmine – näiteks koolitustegevused vanematele, mis õpetavad vanemaid, kuidas toime tulla ja kuidas suhelda lastega. «Laste kasvatusse põhimõtted on muutunud,» ütles ta. «Mõne juhtum